

AVE MARIA

11-23
Frank Kocovar
3584 East 82nd St.

"AVE MARIA"

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca. — Issued every 1st and 15th day of the month by

THE FRANCISCAN FATHERS

In the interest of the Order of St. Francis.

1852 West 22nd Place.

Chicago, Ill.

Naročnina \$2.50 na leto. — Subscription Price \$2.50 per year.

Entered as second-class matter Oct. 20, 1919 at the post office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879. Acceptance for mailing at the special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on October 25, 1919.

Vprašanja in odgovori.

3. **Vprašanje (poslano):** V hiši imam osebo, ki je sicer katoliška, a brezverna, ne pozna nobene božje ne cerkvene zapovedi. Ali ji smem dati meso, kadar hoče in kolikorkrat hoče, v petek in svetek?

Odgovor: Ako je dotična oseba Vaš mož, pa odločno zahteva meso, sicer bi bil ravs in kavs, dajte mu ga, a mu obenem povejte, da na njegovo odgovornost pred Bogom. Ako je pa tuja oseba, kak border, bi mu ga samo na sebi ne smela dati, ker v tem slučaju ste prav za prav Vi "bos." Le ako bi Vi radi tega trpeli občutno škodo, ker bi ne dobili potrebnega zaslužka od borderjev, bi smeli pod istimi pogoji, kakor zgoraj, tudi takemu na zahtevo dati meso ob prepovedanih dneh. Naj porabim to priliko in povem svoje misli glede tega tudi drugim, ki se z borderstvom pečajo. Nekaj glede tega ni v redu. Ta mi pravi, da bi držal posta, ker mora tisto jesti kar pač gospodinja skuha. Gospodinja pa zopet pravi, da mora borderjem meso kuhati, a ga sama ne je. Ali bi se ne dalo temu odpomoči, da bi bilo vsem ustrezno in cerkveni postavi zadoščeno? Jaz mislim da. In sicer tako-le: Vsaka naselbina ima nekaj dobrih borderjev, ki bi radi držali postno postavo, nekaj morda še več pa je takih, ki jim je ta zapoved deveta briga. Ti naj si iščejo borda v hišah, kjer ima vrag svo-

jo podružnico. Oni pa v tistih, v katerih jo ima Bog. Poštena gospodinja naj vsacega, ki išče borda, vpraša, če misli držati postno postavo. Če pravi da ne, naj gre v svoj brlog. Ako pravi da, naj ga sprejme, pa bo vseh težav rešena in svoje otroke bo obvarovala pred pohujšanjem.

5. **Vprašanje (poslano):** Kako je tolmačiti besede našega Odrešenika: Katerim boste grehe odpustili so jim odpuščeni, katerim jih boste zadržali so jim zadržani?"

S temi besedami je Gospod dal duhovnikom oblast grehe odpuščati, oziroma, njih odpuščanje pridržati. Da pa vejo, kaj jim je storiti, ali naj odvežejo ali ne, se jim mora grešnik spovedati svojih grehov. V sv. pismu pa beremo, da je Odrešenik rekel skesanemu razbojniku: "Še danes boš z menoj v raju!" Poln je bil greha, pa mu je brez spovedi vse odpustil. Ali more tak, ki je morda celo svoje življenje preživel v najostudnejših grehah nazadnje brez sv. spovedi dobiti odpuščanje in priti v nebesa?

Odgovor: Da, z imenovanimi besedami je naš Gospod postavil zakrament sv. pokore, dal svojim mašnikom oblast grehe odpuščati, oz. jim jih pridrževati. Ker jim pa obenem ni dal tistega nadnaravnega daru, da bi mogli človeku videti v srce, vsaj vsem ne, se mora grešnik

svojih grehov spovedati, da morejo spoznati, katere oblasti naj se poslužijo. Toda ali je Gospod svojo oblast v tem oziru izročil apostolom in njih naslednikom, tako, da sam brez njih ne more nič? Izključeno. Tej oblasti se on niti ne more odpovedati, ko bi se hotel. Bog ni kak prevzitkar, ki je tako ne-spameten, da mlademu vse čez da in potem strada v svojem kotu. Duhovniki so postali oblasti grehe odpuščati samo deležni, oni so samo deležni, oni so samo božji poverjeniki. Kralj te oblasti je še vedno on, on sam. On odpušča grehe, ne da bi se mu bilo treba spovedati, ker vidi naravnost v človeško srce, tudi v najskrivnejše njegove kotičke. Zato je desnemu razbojniku lahko brez spovedi vse odpustil. Videl je, da se kesa svojega grešnega življenja. To je bilo zadosti, da mu je mogel reči: Še danes boš z menoj v raju! Na isti način še danes lahko kdo dobi odpuščanje svojih grehov in je marsikdo tudi dobi. Na tisoče vojakov v svetovni vojski, katerim ob zadnji uri ni stal duhovnik ob strani je na ta način dobilo odpuščanje grehov. Kesali so se, radi bi se bili spovedali, toda duhovnika ni bilo dobiti. Bog, ki je videl njih skesana srca, jim je odpustil. Ali če kedo naglo smrtno oboli. Duhovnika si želi, a ga ni mogoče kar iz tal pridricati. Ko pride, se revež več ne zave. Vsevedni, ki je videl njegovo kesanje, mu je odpustil. Seveda iz tega ne sme nihče napačno sklepati: Se bom pa jaz rajši na samega Boga obrnil, njemu se mi ni treba spovedovati. Odločno napačno sklepanje! Kdor se more, se tudi mora spovedati božjemu namestniku. On je prva in redna inštanca, Bog zadnja in izredna. Kdor prezira prvo inštanco, spovednika, ta bo pri zadnji, Bogu, sigurno propadel. Kdor zlorabi redno milost, naj se nikar ne zanaša na izredno. Bog mu jo more dati, jo vasčih tudi da, toda večno, tako različne usode duše izpostaviti loterijskemu slučaju, more le tak, ki mu neumrjoča duša ni dosti več, kot ona od hlač.

Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.50. Za Evropo \$3.00.
Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.50.

List v obrambo sv. vere med ameriškimi Slovenci

ŠTEV. (No.) 12.

JUNE 15th 1923.

LETO (Vol.) XV.

Žareče ognjišče ljubezni.

H. B.

Kako prijetno de človeku, ko strupenega zimskega dne pride do žarečega ognjišča, kjer more svoje premrle ude malo ogreti. Zadovoljno mane roke, ko mu prijetna toplota kakor gorki val prodira po udih, ki jih je že komaj čutil. Tudi duša ima pogosto svojo zimo, ko ji žarki solнца ljubezni le medlo sijejo, če sploh morejo prodreti skozi gosto meglo. Tudi ona vstrepeta od mraza, če že popolnoma ne zmrzne.

Taka ostrá zima v dušnem oziru vlada zdaj na svetu. Ne trdim, da je solnce ljubezni svetu zašlo. To se ne bo nikoli zgodilo, dokler bo še kak človek na zemlji. Šele ko bo zadnje človeško srce zadnjikrat udarilo, bo na svetu ugasnila zadnja iskra ljubezni. Zakaj človeško srce je ustvarjeno za ljubezen. Ono nujno ljubi, če hoče ali noče. Lahko sovraži to, lahko ono. Na celi črti sovražiti ne more. To je proti njegovi naravi. Toda solnce ljubezni je dvojno, naravno in nadnaravno. Prvi srcu nikoli ne zaide, drugo večkrat. In to drugo solnce nadnaravne ljubezni je danes mnogim zašlo, mnogim še zahaja.

V tem oziru imamo zimo, ki vedno huje in strupeneje pritiska. Kajti solnce naravne ljubezni nima tiste ogrevajoče sile, da bi srce skozi in skozi pregrelo. Njegovi žarki so januarski žarki. Svetijo, a ne grejejo. V januarju ima dobro podšit plašč večjo moč, kot opoldanski solnčni žarki. Vsujejo se na polja, vsujejo na grediče, toda nobena cvetka, niti plevel, se ne dvigne iz svoje posteljice, da bi jim vrnil poljub. Je prehladan, premrzel. Morda čez dan malo ojužnijo snežno odejo, ki jo pa noč zopet spremeni v ledeno skorjo.

O da, taki žarki ljubezni tudi danes, kakor vedno, objemajo svet, danes morda bolj, kot kedaj prej. Ko bi ti žarki ljubezni človeškemu srcu prinašali pomlad, bi imeli danes najkrasnejši maj, poln zelenja in cvetja. Ker imamo pa januarij, ko zima najhuje pritiska in je vse

življenje v naravi kakor odrvenelo, ker svet kljub do vrha naloženemu skladišču te ljubezni, že zlepa ni bil tako poln gorja in solza, je znamenje, da se morajo v človeško srce vpreti še drugi, močnejši žarki ljubezni, ako hočejo iz njih priklicati maj. To so žarki solнца nadnaravne ljubezni. Šele kadar se ti vpro vanj, se začne pravo pomladno življenje v njem, polno zelenja in cvetja, polno veselja in petja.

Nič slabega ni sama na sebi naravna ljubezen, naj bo že njen predmet tak ali tak. Saj Bog Stvarnik ne more nič slabega položiti v človeško srce. Samo slepa je. Vsak slepec pa potrebuje voditelja, da more varno stopati po nevarnih potih. Tudi ona ga potrebuje, sicer je v vedni nevarnosti, da zaide. Ker se je ta, dasi slepa ljubezen, danes izvila iz vodeče roke nadnaravne ljubezni, se žrtve nesrečne ljubezni vedno bolj množe. Tu si eden, tam ena požene kroglo v srce. Temu je zavrnjena ali ogoljufana ljubezen do drage osebe, onemu do izgubljenega, nad vse ljubljene mamona, tretjemu do nedosežene ali pohojene časti, ki mu je bila edino solnce življenja, potisnila samomorilno orožje v roko.

Glasni odmev teh strel, ki nam vsaki dan udarja na uho, menda dosti jasno priča, da je človeško srce ustvarjeno še za neko drugo ljubezen, ki ne vbija življenja, ampak ga daje, pomnožuje, oslaja do predokusa rajskosrečnega, večnega življenja. Šele kadar se to žarko nadnaravno solnce vpre v človeško srce in je pregreje, vseveti maj v njem, z vsem svojim bohotnim življenjem. Tudi to solnce nadnaravne ljubezni ni človeštvu nikoli popolnoma zatono, zlasti odkar je z Jezusom Kristusom v vidni podobi posijalo v zemeljsko temo in jo razgnalo. Vedno so se našla srca, ki so se, kakor solnica proti jutranjemu solncu, k njemu obrnila, da jih ogreje in razplamti,

pol katolike in kot taka nima nikake prihodnosti.

Leta 1919. je nadškof Chicaški izročil župnijo slovenskim frančiškonom, ki so poslali sem za župnika Rev. Kazimirja Zakrajšek, ki jo še sedaj upravlja. Pod vodstvom tega župnika se je najprej ustanovilo več cerkvenih društev, tako se je pokrepilo društvo mož Najsvetejšega Imena, ustanovilo društvo Krščanskih žena in mater, Marijina dekliška družba, Mladeniški Klub sv. Štefana, mladeniško društvo Holy Name Juniors, Orli in Orlice, ter deško in deklie. Cerkev je bila preslikana, katero delo je izvršil z mojstersko dovršenostjo Mr. Ivan Gosar iz So. Bethlehem, Pa. Nakupilo se je veliko raznih stvari v cerkvi, preuredila se je cerkvena dvorana in začelo slovenska katoliška šola. Šolo so začeli zidati maja meseca 1922. in 4. julija je bil z velikimi slavnostmi položen ogeljni kamen. Radi pomanjkanja denarja in radi prevelike draginje delavcev in materijala — plasterrerji so imeli po \$12.00 na dan, — se je sezidal samo bazement in prvo nadstropje, toliko, da se je lahko šola začela.

Slavnost 25-letnice se je izvršila jako slovesno. Cele mesece že se je župnija pripravljala na ta veliki dan. Povabljeni so bila katoliška društva iz Joliet, Rockdala, Waukegana, So. Chicage in Bradley. Veliko se jih je odzvalo.

Cerkev so sestre mojstersko umetniško okrasile s srebrom, da se je oltar svetil v srebru, srebrnem cvetju, in je vsak takoj vedel, kaj obhajamo. Vsa cerkev je bila okrašena s preprogami v cerkvenih barvah. Pred oltarjem so sestre naredile krasen tron za nadškofa. Zunanaj so možje pod vodstvom našega vrlega cerkovnika Mr. Avguštinca okrasili župnišče, cerkev in šolo.

Vsa okolica je nosila slavnostno lice. Vse slovenske in tudi neslo-

venske hiše so bile okrašene. Čast vsem!

Društva so se zbrala ob 9. uri v slavnostno parado s tremi godbami. Na čelu slovenski Orlič, potem Orli in Orlice. Za njimi je šlo Waukegansko društvo Vitezov Sv. Jurja. Njim je sledilo So. Chicaško društvo, potem so šla Jolietska društva, Waukeganska in slednjič domača. V cerkvi je bilo najprej darovanje. Nato je bil slovesen sprejem nadškofa.

Ravno, ko je prišla duhovščina z nadškofom iz župnišča, je začel nekoliko dež. Mala Gregoričeva hčerka je pozdravila nadškofa pri vratih in mu izročila krasno izdelano srce, okrog katerega je bilo prilepljenih za \$100.00 cekinov, kot dar otrok sv. Štefana za novo Chicaško semenišče. Cerkveni odbor pa mu je izročil ček za \$1.800.00, to je del tega, kar je bilo župniji naloženo za novo semenišče oz. vseučilišče.

V cerkvi je cerkveni pevski zbor "Adrija" pod spretnim vodstvom Mr. Martina Cvenka krasno prepeval, najprej slovenske pesmi in potem slovesno sv. Mašo z orkestrom. Zahvalno sveto mašo je imel naš provincijalni komisar za Ameriko Very Rev. Hugo Bren, O. F. M. ob azistenci Rev. John Plaznika in Rev. Benvenuta Winklerja, O. F. M., slovenskega župnika iz So. Chicage in kot ceremonijarja Rev. Antona Bombača iz Clevelanda, O. V presbiteriju je bilo še deset drugih sosednih duhovnikov svetnih in redovnih iz raznih redov.

Rev. John Plevnik, ustanovnik župnije in sedaj župnik v Jolietu, je imel slavnostno pridigo, ki je bila mojstersko izdelana. V nji je proslavljala zasluge, katere so si stekli ustanovniki župnije, ki so imeli zlasti v začetku prestati toliko žrtev.

Po sv. maši je pozdravil navzoče domači g. župnik. Zahvalil se je za lepo udeležbo in povedal radostno vest, da je za ta slovesni dan naš blagi dobrotnik Mr. Bregantič, ki

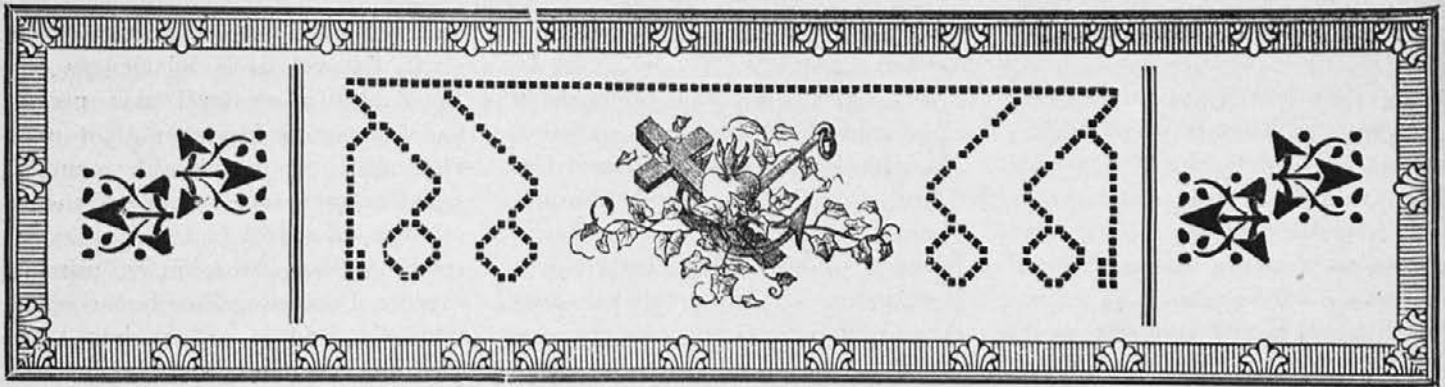
ima vedno odprto roko za dobro stvar, daroval tisoč dolarjev za šolo. Zatem je nastopil sam prevz. nadškof Georg Mudelein. Kot najvišji pastir se je zahvalil vsem, ki so od začetka sem, pa do srebrnega jubileja kaj storili za župnijo. Da so storili veliko, priča krasen procvit župnije. Posebno zadovoljnost je izrazil, da župnija zadnja leta tako hitro in lepo napreduje. Navduševal nas je, naj še naprej tako vneto delamo za njen vedno večji procvit, kot doslej.

Po cerkveni slovesnosti je bil banket v cerkveni dvorani, katerega se je udeležilo okrog 200 oseb. Mej banketom so nastopili razni govorniki, kakor Rev. Plevnik, Rev. Winkler, Rev. Bombač, Mr. Gregorič, ki je bil stolo-ravnatelj, Mr. Grdina iz Clevelanda, Mr. Opeka iz Waukegana, Mr. Zalar iz Joliet. Deloma v resnih, deloma v šaljivih besedah so razveseljevali navzoče goste. Vmes je nastopila naša draga šolska mladina, ki nas vedno najbolj razveseli, kadar nastopi, ker je pač naš pomladni cvet. Malčki so pred nami nekaj ljubkih mejsebojnih začebljali, večji so nam pa prav ubrano zapeli nekaj slovenskih, da nam je bilo, kakor bi bili na starokrajsem "žegnanju." Se vidi, da imamo domače sestre, ki razumejo slovensko dušo in znajo potom otročičev udariti na pravo struno, da po slovensko zapoje.

Po banketu se je razvila sila živahna veselica v pritličju nove šole. Prav starokrajsko razpoloženje je vladalo. Domače pesmi so pozno v noč donele iz bazementa. Le to nas ni spominjalo na podobne veselice v starem kraju, ker pijancev nismo videli, dasi pesmi niso iz suhih grl vrele.

Župniji sv. Štefana prirčno častitamo k tako lepo vspelem jubileju. Le tako krepko in navdušeno naprej: do zlatega jubileja,

Dr. Anton Bonaventura Jeglič -- zlatomašnik.

H. B.

Naša mila domovina je imela po vojski malo zlatih dni, dasi se ji je obetala zlata doba — pod svobodnim solncem. "Brat" — osvoboditelj,

jo s svojo železno roko drži za vrat, da v svobodnem zraku težje diha, kakor je v suženjskem. Tu in tam ji pa le posije kak zlati žarek, ki ga je v črnih dnevih svojega razočaranja timbolj vesela. Dne 26. maja, ki je bil zanjo sicer november, je solnce naenkrat prodrlo gosto meglo in tako ljubko posijalo na našo goro in plan, da je troglavi očanec, ta naš zvesti čuvar, zvedavo pogledal v doline, če je res že pomlad v deželi. Odkar so zvonovi, kljub izgubi toliko tovarišev, radostno pozdravljali dan osvobojenja, niso še tako veselo peli, kakor ta dan. Škof Dr. Anton Bonaventura Jeglič, s katerim je zasijalo našemu ljudstvu duhovno majsko solnce: polno pomlajajoče moči, je obhajal svoj srebrni jubilej na ljubljanskem škofijskem sedežu. Dne 27. julija pa bo žarko poletno solnce zopet raztrgalo grozeče o-

blake, iz katerih švigajo bliski in strele, zopet se bodo zvonovi oglasili in oznanjali našemu tako bridko skušanemu ljudstvu nov solnčni dan veselja — dan zlate sv. maše ljubljene nadpastirja.

Kdor ve, kaj pomeni Dr. Jeglič za našo drago domovino, ta je na dan njegovega srebrnega škofijskega jubileja, in bo na dan njegovega

Dr. Anton Bon. Jeglič.
knezoškof ljubljanski.

zlatega mašniškega jubileja, radostno dvignil svojo morečih skrbi polno glavo in vskliknil: Vendar en

dan, ki ga je Gospod naredil, radujmo in veselimo se ga!

Knezoškof Jeglič pomeni za našo domovino dobo duhovnega prepоро-

da. Ko je pred pol stoletjem ob vznožju naših gora, v Begunjah, zapel novomašniško Glorijo, je z njih še vel čisti planinski zrak. Sinovi in hčere planin so bili še trdni v veri, kakor njih gorski skladi. A sem od mest in trgov je že vel čisto drugi zrak, prepojen s tovarniškim dimom in versko medlostjo, ter polagoma prodiral po dolinah proti planinam. Liberalizem mu je bilo ime. Organizem našega naroda, zlasti po mestih, je bil takrat precej oslavljen in zato kaj dovzet za ta bacil. Mrki in mrzli janzenizem, ki je pod protektoratom jožefinizma kakor požigajoča slana vplival na naše versko življenje, je sicer že zvenil, kakor mora prej ali slej vsak plevel, a plemenita, zdrava rast, se še ni opomogla od te slane. Ko bi bila z letom 1848. našemu narodu napočila doba verskega prepоро-

da in šele za njo doba narodnega probujenja, kakor bi to moralo biti, bi danes naš narod v enotni, strnjeni fronti branil svoji najdražji svetinji vero in narodnost proti "bratskim" tatovom. Žal da se je to probujenje vršilo ravno nasprotno,

Leto 1848. pomeni za Slovence narodno, ne versko pomlad; dobo, ko je začel malik narodnost spodrivati Boga vere. Kaj drugega je namreč narodnost brez vere, kot malikovanje, katero se je ne samo nad nami, temveč nad celo Evropo, ki je tako pridno. zažigala kadilo temu maliku, v pravem pomenu besede krvavo maščevalo. Naravnost preroške so bile besede, ki jih je glede tega l. 1899. izrekel apostolski škof trierski, Dr. Korum. V pogovoru z misijonskim škofom Levinhacom, naslednikom kardinala Lavigerija, očeta zamorcev, se je kakor ekstatično zamislil in nato s povdarkom rekel: "Po mojem je nacionalizem največja nevarnost za Evropo, največje krivoverstvo, odpad od krščanstva. Ne bo preteklo veliko let novega stoletja, ko bo to Evropa po bridkih preiskunjah spoznala." Res, samo petnajst let je preteklo, ko je začela, če ne že ne spoznavati, vsaj na svoji koži čutiti, kaj je narodnost brez vere.

Slovenskemu liberalizmu je bil ta narodni šovinizem, pod čegar krinko je zlasti izobraženstvo, deloma celo duhovnike, kakor "španska" okuževal, izvrstna vada. Ko so njegovi agitatorji okužili mesta in trge, so začeli prodirati še na deželo, kjer so jim bili razni kmetiški magnetje, ki so jih z besedo **naprednjak** naravnost "panali," služili za opirališče. Tako se jim je polagoma posrečilo ljudstvo razdeliti v dve stranki, katerih ena se je borila za Boga vere, druga pa za malika narodnosti. Neprestana vojska, ki že desetletja divja mej tema najstarejšima strankama in še danes ni končana, je liberalno v metežu boja gnala v zagrizeno protiverstvo, katoliško, pozneje Ljudsko, pa v neke vrste politično krščanstvo, na katerem jo je vojna operirala. Se je li operacija popolnoma posrečila, tako, da ne bo potreba druge, je še vprašanje.

Prevdarni ljubljanski škof Missia in duhoviti ter razboriti Dr. Mahnič, poznejši škof na otoku Krku, sta spoznala, da vodi liberalizem

slovenski narod na boben, najprej versko, potem pa tudi narodno. Kajti tak narodič, kakor smo mi, se more narodno držati le, ako visoko dviga zastavo vere, najmočnejše zaščitnice narodnosti. Da ga versko in narodno rešita, je najprej Mahnič zavihtel mogočni bič nad slovenskimi liberalci. Brez pardona je bil po njih, kakor bi gade pobijal. Saj so bili res pravi strupeni gadje, četudi so kot nedolžni slepiči okoli slepili. To se je pokazalo, ko je začel udrihati po njih strupenih glavah. Na vse strani so sikali strup, a mu niso bili kos, kakor gad precepu ne. Ko so najstrupenejši mej njimi v precepih stegnjeni viseli po grmovju, drugi se pa poskrili po temnih grobljah, je podal roko Missiji in mu rekel: Zdaj bova pa midva govorila, kako se bo nadalje delalo. Sklicala sta prvi katoliški shod v Ljubljano, 1892., ki je mejnik verskega preporoda za Slovence. Srce je, iz katerega je začela plati nova, zdrava, sveža kri po telesu našega naroda. Žal, da je komaj začela, ko sta bila ta dva zdravnika specialista odpoklicana. Mahnič je odšel mej Hrvate, Missia mej goriške Slovence, katerih vez s srcem je bila takrat še bolj koroška, od katerih tedaj ni bilo pričakovati, da nam bodo dali kaj svoje pomlajene krvi, ko bi jim jo Missia imel tudi čas vbrizgati, kar pa ni mogel, ker je kmalu umrl.

Najbrže so pri teh povišanih tudi liberalci imeli svoj delež, vsaj kar tiče Mahniča. Gotovo je, da so se po njunem odhodu globoko oddahnili in zopet začeli lezti iz svojih grobelj na solnce, ki se jim je z njunim nastopom skrililo. Utemeljeno so upali lepših dni. Dobro so vedeli, da ideje smernice niso gobe, ki bi po dežju kar butile ven. Ideja je kleno pšenično zrno, preko katerega gre dolga zima, predno prikljuje na dan. Tega Missia in Mahnič nista mogla počakati. Ideje preporoditeljice sta dala, a niso imele časa pod njunimi negujočimi rokami vskaliti. Da, niti v ljudska srca še niso bile zavlečene, ampak so ostale večinoma na papirju, ko sta odšla. Tedaj tudi ni-

sta imela časa na globoko prekopati gredic ljudskih src, s korenino poruvati plevel liberalizma in zagrebsti vanje zlata zrna. Zato pravim so liberalci po njunem odhodu upravičeno upali, da bodo korenine kmalu nanovo bujno pognale. Njih upanje se je še pokrepilo, ko se je raznesla vest, da je cesar imenoval sarajevskega pomožnega škofa Dr. Jegliča za Missijevega naslednika na ljubljanskem knezoškofijskem prestolu. To se na prvi posluš sicer malo čudno sliši, a menim, da se ne motim. Oni so tako-le sklepali: Dr. Jeglič je že bolj Hrvat, kakor Slovenec. Hrvati so navdušenejši narodni, kakor verski boritelji. Takrat je bilo to še bolj res, kakor je danes. Kot navdušen narodnjak in Slovan mu narodna firma ne bo tak bav bav, kakor je bila nemčurju Missiji in verskemu fanatiku Mahniču. Naše karte tedaj dobro kažejo.

Zato mi je danes, ko mislim nazaj, marsikaj jasno, kar mi takrat, ko je Dr. Jeglič v triumfu prišel s Trsata v Ljubljano, ni bilo. Bil sem dijak. Cela Ljubljana je bila pokonci. Ves liberalni mestni tabor, vse uradništvo ga je v veselem razpoloženju pričakovalo. In ko ga je pričakalo, je bila vsa slovenska prestolnica en sam: Živijo Jeglič! V začetku je kazalo, da se liberalci v svojem upanju niso varali. Jeglič je prišel v Ljubljano kot apostol Bosne, kjer s kakimi strankarskimi boji še ni imel veliko opravka. Tu pa dobi dve stranki bratov, ki so se lasali kakor za stavo. To je njegovo apostoljsko srce v globino zapeklo. Njegov prvi načrt je bil, spraviti lasajoče se brate in jih kot eno armado popeljati v boj za verske in narodne svetinjé. Nekaj časa so liberalci skušali pod njegovim plaščem ljubezni in spravljivosti uganjati svojo hinavščino. Ko so pa videli, da vedno in povsod veri odkazuje prvo mesto, narodnosti šele drugo, so ga gnali na križevopot, na kateri so od postaje do postaje bolj divjali proti njemu. Najrajši bi ga bili čimpreje privlekli na Kalvarijo.

Ko je uvidel, da bojujoči se stran-

ki preveč načelnega loči, je vzel v roke preporodni program prvega katoliškega shoda in si ga osvojil. Jeglič je izvrševatelj idejnega testameta Missijevega in Mahničevega. Z jekleno gorenjsko voljo, apostolsko gorečnostjo in hrvatsko ognjevitostjo je šel od župnije do župnije, da, rekel bi skoraj, od srca do srca, da ga zorje in zavleče vanj novo božje seme, ker je prejšnje v marsikaterem že pozeblo, ali so je liberalni ptiči pozobali. Kakor veliki duhovnik Jezus Kristus, je tudi on po dnevi okrog hodil, ne kot knez v svojem veličju, pred katerim bi ovčice v hlapčevskem strahu trepetale, ampak kot dobri pastir, ki jih išče, da jih popelje na dobro pašo; ponoči je pa molil, da bi plemenita setev vskalila, se lepo razrašala in zorela. Tudi tu se je pokazalo, da dobro potrebuje obilo in vsestranske nege, mejtem ko slabo samo bohotno raste. Koliko truda in znoja, lastnega in drugih, ki jih je njegova apostolsko srce vžgalo za duše, je bilo treba, predno je napočila našemu narodu nova pomlad verskega življenja.

Tako krasna je bila, da so nas drugi katoliški narodi zavidali zanj in za škofa Jegliča. Cela škofija, ki je srce Slovenije, je bila kakor en sam Marijin cvet. Po Mariji k Jezusu, s tem geslom je nastopil, ono mu je bilo vsigdar in povsod zvezda polarnica. Najprej otroke Materi nazaj, ki se je ne boje, četudi so zašli! Ona jih bo povedla k Jezusu in po njem v Očetovo hišo. Zato je začel z Marijinim družbam: za dekleta in fante. Ker se je fantje niso v tistem številu oklepali, kakor dekleta, se je še bolj sklonil k njim, da jih iztrga iz počasnega objema nasprotnikov. Začel jih je klicati pod orlovsko zastavo, izpod katere naj bi jih vodila zloženejša pot pod zastavo Marijino. Da bi to mlado cvetje ne bilo le umetno vzgojeno in nekam prisiljeno, kakor v cvetličnjaku, ampak bi se nekako naravno razvijalo in potem lažje kljubovalo raznim svojim sovražnikom, je posegel še nazaj v ono do-

bo mladine, ki se sicer že zave življenja, ne pa njega bojev. Začel jo je zbirati v Marijinih vrtech, da bi s pomočjo Nje, ki je kači glavo strla, lilijo nedolžnosti ohranila v majski krasoti. Ah, lepo je bilo tedaj v naši dragi domovini onkraj morja. Cvetiča Kalifornija je bila v verskem oziru. Jegličeva zasluga je bila to. Vem, ne samo njegova, a v prvi vrsti njegova, ker je bil začetnik in duša tega prerajenja, pomladno solnce, ki s pomočjo oranja kopanja, rahljanja, sejanja in sajenja, ter primerne moče, naravo z zelenjem in cvetjem odene.

Res, veliko tega bujnega cvetja je bilo še tistega prvo-pomladnega, bi dejal mareličnega, kateremu vsaka ostrejša sapica škoduje. Zato ni čuda, da pred vojnim viharjem ni obstalo. Veliko ga je bilo pa že tako utrjenega, da ga tudi ta dolgotrajni orkan ni otresel. Vojna po vojni je temu zgovorna priča. Kakšne gobe so začele po vojni rasti na bivšem avstrijsko-slovanskem ozemlju vemo. Na Češkem je začela dvigati svojo oholo glavo narodna cerkev. Stotisoče je umazano valovje potegnilo s Petrove skale. Zakaj? Češka ni imela nobenega Missije, nobenega Mahniča in nobenega Jegliča. Nesveta trojica: liberalizem, huzitizem, narodni šovinizem, je preveč nemoteno rasel, zoril in dozorel v narodno cerkev. Tudi na Hrvatskem se je takoj po polomu pokazal isti plevel. Takrat ga je sila razmer še pohodila, a pognal je, znamenje, da so zanj ugodna tla. Danes imajo tudi tam že narodno cerkev. Zakaj? Banovina, tam je namreč pognal, ni imela nobenega Missije, nobenega Mahniča, nobenega Jegliča, ki bi bil divjaka narodnost pravočasno cepil na versko trto, s tisto skrbjo in spretnostjo, kakor imenovani mej Slovenci.

Da je bila nam, najmanjšim, ta bridka preizkušnja prihranjena, da si nihče, ne duhovnik, ne lajik ni upal s kakim resnim proglasom za narodno cerkev na dan, če izvzamemo posamezne liberalne kričače, ki so pa tudi kmalu utihnil, čegava

zasluga je to? Nikogar drugoga, kakor omenjenih treh svetlih zvezd in seveda ljudstva, ki jim je sledilo. Ko bi ne bilo Mahniča in Missije, ki sta zajezila umazano reko liberalizma, ko bi ne bilo Jegliča, ki je naše ljudstvo popeljal nazaj k srebrnočistim studencem vere in življenja po veri, bi pravoslavni agitator škof Dozitej ne bil šel na Češko snubit za pravoslavno cerkev, ampak bi bil gotovo doma začel svoje "apostolsko" delo. Ker se mu je pa na Hrvatskem obetala preslaba trgatega, na Slovenijo pa niti računati ni mogel, je šel na Moravo in Veltavo, kjer je šlo žito liberalizma in huzitizma v klasje. To bi se ob priliki letošnjih dveh jubilejev ljubljanskega škofa Dr. Jegliča ne smelo pozabiti.

Ko je tako Dr. Jeglič svojemu ljubljensmu narodu, to se pravi njegovi glavni korenini, ljudstvu, vbrizgal novega verskega soka in je pomladil, je menil, da je prišel čas, se mu še kot narodni voditelj postaviti na čelo in je izpelje iz germanske sužnosti. Svoj ugled in svoj tron je takorekoč postavil na kocko, da mu pribori še to svetinjo. Z nobenimi odlikovanji si ni pustil zamašiti ust, kakor toliko drugih. Žal, da se mu to ni v tisti meri posrečilo, kakor je želel. Ko bi bila Jugoslavija taka, kakor si jo je on zamislil in kakoršna bi lahko bila, bi danes ena tretjina ameriških rojakov pod svobodnim solncem domovine srkala sveži zrak domačih gora in planjav ter hvalila svojega Mojzesa. Taka Jugoslavija, kakor je danes, je še manj njegova, kakor je človek po grehu, božji. Nihče ni bolj razočaran nad njo, nikogar bolj srce ne boli radi nje, kot njega. Bili so in so morda še, ki so mu radi nje vest izpraševali. Toda po krivici. Vest se lahko sprašuje samo takemu, ki je kaj osebno zagrešil. Jegličeva oseba je pa moralno prevzvišena, da bi se mu moglo kaj tacega očitati. Nihče, niti Peter Karadjordjevič, ni Jugoslavije tako nesebično idealno zamislil, kakor Dr. Jeglič, tako z verskega, kakor z narodnega stališča.

Če je danes tak nestvor, kakor je, to ni njegova krivda, ampak raznih političnih spekulantov in umazanih koritarjev, ki nosijo veliki zvonec.

Pa ravno ti so priča, da se je dete zdravo in krepko rodilo, sicer bi mu bili že pred krstom skopali grob. Zato imamo, kakor Dr. Jeglič, tudi mi upanje, da bo enkrat še krepko dekle, ko se otrese raznih pustolovcev. Kajti tudi jugoslovanstvo je ideja, in tako idealno zamišljena, kakor jo je zamislil Dr. Jeglič, vzvišena ideja, ki potrebuje časa, da se udejstvi. Ideje, dobre in slabe, so plodovite. Po pravici pravi nekdo, da je hudič pripravljen za eno samo idejo dati vse lumparije celega stoletja. Pač zato, ker ve, da je ideja kapital, ki se prej ali slej bogato obrestuje. Včasih je treba njih sadov čakati stoletja, a so takrat bolj bogati. Tako bo morda Dr. Jeglič že zdavnaj prah, ko bo Jugoslavija taka, kakor si jo je on zamislil in šel v boj zanjo. Ne čudimo se tedaj preveč, če ni zaželjenih sadov tam, kjer je bilo komaj cepljeno. Bo treba še okopavati in obrezavati, kakor trto, predno bo kaj. Mej tem pa upajmo, da bo spomin na Dr. Jegliča, ne samo v kolikor je bil verski, temveč tudi v kolikor je bil narodni bu-

ditelj in osvoboditelj, enkrat od naroda blagoslovljen, kar Bog daj!

Toda ne samo naša stara, ampak tudi ta naša nova domovina je Dr. Jegličeva dolžnica. Zato smo se čutili dolžne, da se ga v imenu tukajšnega našega naroda ob priliki njegovega zlatega mašniškega jubileja s hvaležnostjo spomnimo. Treba pomisliti, da je on že šest in dvajseto leto skrbni višji pastir srca naše mile domovine, kjer nam je tekla zibelka. Polovico naših naseljenec je tedaj njegovih duhovnih otrok. Ta očetov duh se jim bolj ali manj tudi pozna. Starejši naseljeneci, zlasti oni, ki so zapustili staro domovino v pomladni dobi breznačajnega liberalizma, so se tu začeli grupirati okrog starega liberalca Sakserja in njegovega glasila Glasa Naroda, ki Bogu in vragu zažiga kadilo, kakor je že navada breznačelnih liberalcev. Oni, ki so prišli semkaj spomladi ali poleti katoliškega preporoda in so ohranili svojo vero, se zbirajo okrog drugih izrazito katoliških voditeljev in listov. Res, da je marsikaj, kar je bilo iz krasnega Dr. Jegličevega vrta presajeno v ameriška tla, usahnilo in marsikaj še usiha. Mnoge njegove nekdaj zveste in navdušene vi-

dimo ne samo z Glasom Naroda, ampak tudi s Prosveto in Glasom Svobode v roki. Toda to ni njegova krivda. Tudi ne izključno naša. Njega nam je manjkalo, ali vsaj tacega, ki bi imel toliko srca, toliko požrtvovavne ljubezni za naš tukajšni narod, kakor ju ima on za naše starokrajce. Ob takem kresu nesebične ljubezni, bi zagorela tudi druga svečeniška srca še požrtvovavnejše ljubezni do lastnega naroda, ga priklenila nase, ga organizirala, ter v enotni fronti popeljala v boj za čast Imena Jezusovega mej nami. Prepričan sem, da bi se razni pokriti in odkriti sovražniki istega Najsvetejšega Imena danes kvečjemu še zvižali v prahu, kakor pohojen črv.

Da, da, tudi ameriški Slovenci, ki se nam ljubezen do materine vere in domovine še ni ohladila, smo Dr. Jegličevi dolžniki. Zato se pa spodobi, da se ga ob priliki, ko mu zlata svečeniška in srebrna škofovska krona ovija glavo, s hvaležnostjo spomnimo. In če tej hvaležnosti ne moremo drugače dati duška, mu vsaj iz polnih src zakličimo tja čez morje:

"Ohrani Te Gospod, poživljaj in osrečuj Te na zemlji in ne daj Te v roke Tvojim sovražnikom!"

M. Elizabeta.

En Tvoj pogled.

En sam pogled,
nebeška Mati, srčno prosim zanj,
Ko zemski dan bo najbolj vroč,
takrat pogledala bom vanj,
in lažji bo moj križ.

En tvoj pogled
naj bo vodnica-zvezda mojih stez,
opora mojega srca,
naj bo ljubezni sladka vez
med Tabo in menoj!

En Tvoj pogled
naj mi bo večna luč v dolini zmot,
naj lije name blagoslov!
En Tvoj pogled — najkrajša pot
v nebeški dom!

S p o m i n i .

G. M. Trunk.

(Dalje.)

Vse rekriminacije proti činiteľem, ki so bili pri glasovanju merodajni, iskanje "sokrivih," odkrivanje navideznih ali resničnih ran, ki smo si jih sami zadali, je le voda na mlin naših nasprotnikov, ki na dolgo in široko poročajo javnosti, kako nespametno so Jugoslovani po lastni njih sodbi postopali in kako so oni sami krivi, da smo mi "Nemci" tako lahko dobili imenitno pozicijo in okrepili nemštvo. Kaj si morajo pri tem misliti oni, ki so videli za kulise, ki dobro vedo, kako se je glasovanje "vršilo"? Kako morajo nas pomilovati, da smo taki otročaji! Seve v kritiki smo mi znani junaki. Samo ko bi le kritika ne bila tako presneto slaba, da se Bogu usmili, mnogokrat pri tem pa tako peklensko perfidna, da ima sam peklenšček z njo svoje veselje. Vsako dlako poberemo in jo cepimo desetero in stotero, vidimo tudi najmanjšo pego in loputnemo z vso brezobzirnostjo po istem, ki ima črno piko. Ob plebiscitu so polnili nemški propagandni listi cele predale in dolge strani samo z našimi kritikami in jih prav izborno izrabili proti nam. Zdaj nam take kritike ne škodujejo več, ker krava je že iz hleva, a jemljejo nam ugled in ovirajo borbo onih, ki se potapljajo, a nočejo še utoniti. Zagrebška "Riječ" je ob obletnici glasovanja zapisala pametno sodbo: "Vprašanje Trsta je povzročilo koroški plebiscit. Plebiscit ni bil boj med Jugoslavijo in Avstrijo temveč med Jugoslavijo in Italijo . . ." To sem čital šele, ko sem vsa prejšnja razmotrivanja zapisal. Morda bodo tudi moji zapiski pripomogli, da neha nespametna kritika in se na koroško vprašanje gleda z drugega vidika kakor doslej, ko se same sebe bijemo po zobeh.

Vzemimo, kakor sem bil jaz prepričan, in smelo trdim, smo bili vsi prepričani, da bo res ljudstvo odlo-

čilo in je ljudstvo odločilo, ter smo mi zaostali za 6000 glasov. Kako smo mogli tako zaostati in kako smo mogli biti tako slepi, da prej tega nismo videli in do zadnjega verovali, da zmagamo?

Delo za pripravo ljudskih mas, obdelovanje glasovalcev, potrebna propaganda, recimo z eno besedo vse plebiscitno delo, je bilo zelo otežkočeno iz več razlogov.

Pred vsem nismo vedeli, kdaj se bo glasovanje vršilo. "V treh mesecih po rafitikaciji mirovne pogodbe," to je bilo vse. A kdaj bo ratifikacija? O tem nismo vedeli prav nič zanesljivega in se ušteli za celo okroglo leto. Prihajale so iz Pariza razne vesti. "Tedaj in tedaj bo, se poroča." Zagnali smo se v silni nervoznosti v boj, a ko glasovanja ni bilo, je vedno nastopala neka nam precej škodljiva reakcija. Ali niso bili Nemci do zadnjega skoro popolnoma mirni? Zagnali so se pa z vso silo enkrat, a tedaj v pravem času! Ali so bili politično res nad nami? Mogoče, ker smo mi mladi, oni so stari tiči, a jaz sodim, da so od merodajne strani bili opozorjeni in poučeni, kdaj pride čas za delo. Mi smo tavalili kakor v temi in trosili moči, vse postrelili že preje in na vse zadnje bili brez posebnih privlačnih sil. Ali je bil to naš pogrešek, se ne upam trditi, bili smo bolj v skrbeh, da pravega trenutka ne zamudimo.

Tako na jasnem smo bili tudi glede načina glasovanja. Do zadnjega niti nismo mogli prav pojasniti, kdo ima pravico glasovati, razen v glavnem. Ko smo v zadnjih mesecih natančneje o tem izvedeli, je bilo delo preogromno. Temu dejstvu moramo pripisovati, da so Nemci pripravili na stotine glasovalcev, o katerih se nam še sanjalo ni. V Št. Jakobu v Rožu, da navedem dve stvari, so zapisali vsakega Nemca, ki se je kdaj vozil skozi predor, kakor

so se pozneje sami izražali in v Ločah je prišel glasovat in glasoval človek, ki se je sam izrazil (priče na razpolago): "Vraga! Samo enkrat sem šel skozi Loče, pa sem moral iti tja glasovat!" O tem govorim še pozneje.

Zelo težko je bilo vso propagando organizirati. Inteligenti to bili s prav malimi izjemami le med svecenstvom, vsi drugi so morali priti od zunaj. "Narodni svet" se je šele polagoma nekako izcimil, a ravno radi tega tudi pokazal prav občutne hibe. Domačinov je ali manjkalo, ali so jih izvendeželni elementi včasih prav po nepotrebnem porivali na stran. Slabih namenov, mislim, nihče ni imel, vsak je hotel čim več doseči, pri tem pa zagazil, ker ni poznal ne razmer, niti koroške duše, ljudskega mišljenja, ki je pri takem delu odločilnega pomena. Nehote so celo naši ljudje videli v zunanjih nekaj tujega, dasi so zelo častne izjeme in so mnogi tujci znali v kratkem postati domači. V obče je tudi pri Korošcih preveč prevladovalo mnenje, da je že vse naše. Zunanji pa o kakem spornem ozemlju, kar je koroška v resnici bila, sploh niso hoteli vedeti in slišati. Podcenjevali so moč antante, ki je plebiscit odredila in ga tudi izpegljala. Preveč smo mislili, da bomo naredili vse sami in nekako po svoje.

Narodni sveti in udje teh svetov so polagoma, ker se delokrog in način dela oziroma oblasti ni dal natančno določiti, moč in oblast izrabljali in zlorabljali. Politična moč gre človeku v glavo, kakor hudo žganje. Prav mladi, neizkušeni in v politiki popolnoma nezreli ljudje so začeli "paševati," ker so imeli oblast ali si jo vsaj prisvojili. Tako "paševanje" je pa zelo slabo vplivalo, posebno ker je čas do glasovanja tekkel. Težave, težkoče, nedostatki so bili. Jaz na pr. sem bil primoran

odložiti predsedništvo N. S. v Borovljah, ker sem videl, da ne gre po pravem tiru, a razmere so mnogo-krat močnejše od dobre volje. Malo-marno ali zlovoljno se pa od mero-dajne strani, po mojem mnenju, ni postopalo. Ker se je nedostatek za-sledil, se je tudi odpravil, seve ljud-ske oči so bolj bistre, oči nemšku-tarske pa kakor risove!

Predsednik N. S. je bil general Majster. Kako so ga napadali, kaj vse mu očitali! Morda bi res kdo drugi bolj izpolnil ta me-sta, da bi bil uspešnejše deloval. A pravim samo "morda." Ako bi ne bilo uspeha, bi bili tudi na njega šli s kolom, ko bi bili pa plebiscit do-bili, bi bil general Majster, prav ka-koršen je bil in je delal, junak prve vrste, naš pravi koroški vojvoda, kralj Matjaš! Nimam namena gos-poda generala zagovarjati, ker se sam lahko, oziroma vem, da se je "kritikastrom" smejal, a pravim sa-mo: Ako res ni bil na svojem mestu in je naredil kako napako, porabil preveč — bencina! Sv. Krištof!. Kdo mu more dokazati, da ni imel pri ogromnem delu najboljših na-menov, da ni zastavil vseh svojih moči, da Koroško reši? Kdor mi to dokaže, naj vrže kamen na njega, drugače pa nima pravice ga napa-dati, in če je res kaj polomil. Da samo nekaj omenim. "Prestrogo" je postopal in s tem mnogo nemšku-tarjev "odbil," tako se je pisalo in go-tvorilo. Kdor nič ne ve, naj ima jezik za zobmi! Kdor pa je bil zraven, in le tak bi smel kritizirati in napada-ti, pa mora vedeti, da je general Majster skušal tudi z "dobrim," če se morem tako izraziti. Pri seji N. S. se je o tem razpravljalo in gos-pod general se je potem tudi ravnal, ko je dne 8. septembra l. 1919. osebno šel na veselico boroveljskih socijev in nemškutarjev, dal jim na razpolago vojaško godbo, povabil vse druge, in sem tudi jaz šel tja, dasi nisem bil za tako postopanje, vsaj nasproti socijalistom v Borov-ljah ne, ker sem vedel, da črne du-še ne pridobimo in so res socijalisti pozneje tudi govorili: "Poglejte,

kako so okoli nas, kako smo jih po-trebni!" Jaz sodim: nobenega nem-škutarja bi ne bili pridobili, če bi bili še tako mehko in milo postopali, kakor pa nismo, ko smo postopali "strogo," vojaško. — V resni-ci se je pa skušalo postopati na oba načina. Čemu toraj napadati??!

NAŠI NOVI DOSMRTNI NAROČNIKI.

- 237. **Mr. Frank Perušek,**
Eveleth, Minn.
- 238. **Mr. Frank Stokar,**
Cleveland, Ohio.
- 239. **Mrs. Ivanka Korošec,**
Eveleth, Minn.
- 240. **Mr. Frank Šustar,**
Aurora, Minn.
- 241. **Mrs. Margaret Jančigaj,**
Brooklyn, N. Y.
- 242. **Mr. John Heravar,**
North Chicago, Illinois.
- 243. **Mrs. Mary Pesič,**
Johnstown, Pa.
- 244. **Mrs. Agnes Seliskar,**
Greenwood, Wis.
- 245. **Mrs. Maria Boršnik,**
Forest City, Pa.
- 246. **Mrs. Karolina Vukonič,**
Chisholm, Minn.
- 247. **Mrs. Mary Lustik,**
Brooklyn, N. Y.
- 248. **Mrs. Fanie Cerar,**
Brooklyn, N. Y.
- 249. **Mrs. Mary Peshel,**
Brooklyn, N. Y.
- 250. **Mrs. Rosie Preluga,**
Cleveland, Ohio.
- 251. **G. Marija Russ,**
Ljubljana, Slovenija.

Tako bi se lahko dalo navesti ve-liko slučajev, kjer je bila kritika prav zlobna, neumestna in neutemeljena. Napake so bile, težkoče še večje, a kjer so ljudje, so tudi napa-ke. Kol in brca sta pa na mestu tam, kjer je zlobnost, pomanjkanje dobrega namena, ali resnična in za-krivljena nezmožnost. Takih doka-

zov bo pa premalo, ali pa bodo le v glavah "kolarjev" in "brcarjev!!"

Prav opasno je bilo za nas urad-niško in učiteljsko vprašanje. Urad-nik je bil našim Korošcem od nek-daj "škric," ker Nmec od pamti-veka. Enako tudi učitelj ni bil priljubljen, vsaj ne pri naših lju-deh, ker je bil v devetih od deset slučajev najzagrizenejši nemškutar. O nemškutarskem delu našega pre-bivalstva ne govorim. Naj bi bili uradniki in učitelji sami angelji, ali magari sami liberalci, sociji, komu-nisti, boljševiski . . . prepričan sem, da bi ne bili pridobili ali izpreobrni-li niti enega nemškutarja. Gre le za naše ljudi in nekaj omahljivcev. Naši so pričakovali, da bodo jugo-slovanski uradniki in učitelji vsaj napol angelji, kar niso bili, saj jih ni nikjer, a so se javljale pritožbe, iz-ražali pomisleki, porajali dvomi, a jaz si upam trditi, da vse resnične in navidezne "slabosti" uradništva in učiteljstva niso nam vzele niti enega našega glasu, omajale k več-jemu nekaj omahljivcev, ki bi bili pa bržkone "padli" tudi pri najbolj-šem uradništvu. S tem nikakor ne zanikam, da bi bilo bolje, ko bi bi-lo uradništvo in učiteljstvo povsem uzorno in vsak posameznik v ura-du in izven urada na svojem mestu. A kje vzeti samih vzornih ljudi? Povdarjam, da je nam ljubljanska vlada poslala nekaj svojega naj-boljšega uradništva, a poslala nam je tudi ljudi, za katere kje drugje ravno ni imela mesta, mnogo prav slabo kvalificiranih se je tudi ponu-dilo radi "dnevnic," ki niso bile ma-le. Posledica je bila, da je šlo po srbskem: "kakor došlo, tako proš-lo." Lahek in obilni zaslužek so pognali v popivanju in veseljačenju, kar je res jako slabo vplivalo, na kaj takega Korošci niso bili navaje-ni. Ako naših tako počenjanje ravn-no ni omajalo, je bilo to vendar vo-da na mlin nasprotnikov, ki so s tem uspešno operirali pri omahljivcih. Kdor pa trdi, da je slabo uradni-štvo in učiteljstvo zakrivilo naš po-raz je nevednež ali zlobnež!

(Dalje prihodnjic.)

Tvoj nedeljski tovariš.

Piše Rev. J. C. Smoley.

TRETJA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

Tako, povem vam, bo med božjimi angelji veselje nad enim grešnikom, ki se izpokrori.

— — Luk. 15, 10.

O božjem usmiljenju bom danes govoril.

Sili me k temu današnji evangelij, v katerem Kristus Gospod tako krasno slika usmiljenje s priliko o pastirju in izgubljeni ovci, o ženi in izgubljeni drahmi. Pastir išče izgubljeno ovco, "in ko jo najde, jo zadene vesel na svoje rame; in ko pride domov, skliče prijatelje in sosede in jim reče: Veselite se z menoj!" Žena pomete radi izgubljene drahme celo hišo, in ko jo najde, skliče prijateljice in sosede, rekoč: Veselite se z menoj!"

Prijatelji moji, naša duša je izgubljena ovca, katero išče usmiljeni pastir, Bog; naša duša je ona dragocena drahma, katero išče božje usmiljenje.

Božje usmiljenje do nas je tako važna in radostna božja lastnost, da hočemo danes o nji premišljevati, da boste imeli toliko večje zaupanje v Boga.

V čem pa se kaže, v čem se javlja božje usmiljenje?

I. V tem, da Bog trpi grešnike na svetu.

Bog je vsemogočen in neskončno svet. Človek je revna stvar, črviček v zemskem prahu. In glejte, ta revna stvarica, človek, se drzne upreti Bogu, da ravna proti njegovi

volji, proti njegovim zapovedim; Boga, svojega Stvarnika, pogosto i preklinja, norčuje se iz njega, ga taji. Prijatelji moji, ali ne bi mogel Bog te revne stvarice takoj uničiti? Na njegov ukaz pokončali bi ga angelji, kakor je pokončal angelj asirsko vojsko, ki je oblegala Jeruzalem, 185.000 mož (Izaija 37, 36). Na ukaz Boga bi se odprlo peklo in bi požrlo brezbožneža; na ukaz Boga dvignila bi se narava in ga pokončala, kakor je pokončala Sodomo in Gomoro.

Toda Bog trpi človeka na svetu. "Čaka Gospod," pravi Izaija, "da bi se usmilil" (30, 18). "Gospod potrpi zavoljo vas, ker noče, da bi se kdo pogubil, marveč da bi se vsi obrnili k pokori" (11. Pet. 3, 9.) In Bog sam govori po ustih preroka Ezehiela: "Jaz nočem smrti grešnika, ampak da se spreobrne in živi (33, 11).

In kako dolgo čaka Bog! Čaka leta in leta, čaka pri marsikom petdeset in še več let, potrpežljivo čaka grešnika, ki ima morda več grehov na svoji vesti, kakor je število dni njegovega življenja!

Glejte, kako velikansko je božje usmiljenje do nas!

Toda, prijatelji, naj se nikdo predrzno ne zanaša na to usmiljenje, in naj si ne drzne trdovratno ostati v svojih grehah in kopiciti greh na greh! Usmiljenjej božje je veliko, toda ima tudi svoje meje. Naglo bo prišla sodba in Bog bo sodil; "in kolikor delj je Bog čakal na pokoro," pravi sv. Avguštin, "toliko ostreje bo sodil." Zato pravi sv. Duh: "Ne govori: Grešil sem in kaj žalega se mi je zgodilo? saj je

Najvišji potrpežljiv povračevalec... Njegova jeza pride naglo, in ob času maščevanja te bo razdejal" (Sir. 5, 4-9). Zato pravi Kristus Gospod: "Bodite pripravljeni, ker ne veste ure, ob kateri pride Sin človekov" (Mat. 24, 44).

2. Božje usmiljenje se nam kaže posebno v tem, da deli Bog i grešnikom dobrote.

Kristus Gospod je sam na to opozoril in rekel: "Delajte dobro njim, ki vas sovražijo, in molite za nje, kateri vas preganjajo in obrekujejo; da boste otroci svojega Očeta, ki je v nebesih, ki daje svojemu solncu vzhajati nad dobrimi in hudobnimi" (Mat. 5, 44, 45). Glejte, i grešnikom daje Bog svetlobo in toploto, i grešnikom pošilja dež, i grešnikom daje dobro letino. Kako usmiljen je On proti človeku!

Toda še veliko bolj bomo spoznali njegovo usmiljenje, če pomislimo, da on kot dobri pastir vedno išče in kliče grešnika k sebi. Išče ga povsod, pri vsaki priložnosti čuti tak brezbožnež, da ga kliče Bog k sebi, če hoče ta glas v sebi še s tako silo zadušiti.

Prijatelji moji, morda kliče tudi koga izmed vas usmiljeni Bog in ga vabi k sebi? Ne preslišite tega glasu, spoznajte čas svojega obiskavanja, vrnite se k svojemu Gospodu!

3. Usmiljenje božje se pa kaže tretjič, v tem, da se Bog veseli, če se vrne grešnik k njemu.

Bog bi mogel grešnika takoj, ko je greh storil, uničiti, a tega ni storil. Mogel bi ga kaznovati z najhujšimi kaznimi tu na svetu, ga pahniti od sebe, toda Bog je proti njemu usmiljen, ljubeznjivo ga kliče k

sebi; in če se je grešnik spreobrnil, s kako radostjo, s kakim veseljem ga nebeški Oče sprejme!

Kakor je oče v evangeliju, ko je zapazil, svojemu zgubljenemu sinu, ki se je ves raztrgan in lačen vračal na očetov dom, hitel nasproti, mu padel okoli vratu, ga objel in mu pripravil velikansko gostijo: tako sprejema tudi Bog grešnika z veseljem, z veseljem mu vse odpusti, z veseljem mu znova podeljuje neskončne milosti. "Predno potrka berač na tvoja vrata," pravi sv. Eferem, "mu ti že vrata odpiraš, o Gospod! Predno pade pred Teboj na kolena, podajaš mu že ti svojo roko; predno preliva svoje solze, mu jih že ti obrišeš s svojim usmiljenjem."

Ne raduje se pa samo Bog; raduje se nebo in zemlja nad spokornim grešnikom; kajti tako pravi Kristus sam v današnjem evangeliju: Ko najde pastir izgubljeno ovco, jo zadene na svoja ramena in se raduje s svojimi sosedi, in kakor skliče žena, ki je našla izgubljeno dražmo, svoje sosede in se raduje z njimi, tako "bo — — dodjal je Gospod — — med božjimi angelji veselje nad enim grešnikom, ki se izpokori."

Prijatelji, pohitimo k temu dobrotljivemu, usmiljenemu Gospodu! Zahvalimo se mu iskreno, da nam je skazal toliko dobrot, dasi smo za naše grehe zaslužili edinole kazen; skrbimo, prizadevajmo si, da si bomo s spokornim, krščanskim življenjem zaslužili njegovo odpuščanje in njegovo ljubezen, da bo tudi nad nami radost med angelji božjimi v nebesih. Amen.

—o—
ČETRTRA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

"Nikar se ne boj, odslej boš ljudi lovil."

— — Luk. 5, 10.

Na Gospodov ukaz je peljal ribič Simon Peter na globoko in vrgel svoje mreže na lóv. Celo noč so že lovili, pa niso ničesar vjeli; toda na

Gospodove besede je razprostrl še enkrat mreže. In glejte, zajeli so toliko rib, da so se trgale mreže, da so bili čolni prenapolnjeni z ribami, tako da so se skoro potapljali. Prestrašen nad tem čudežem je padel Peter k nogam Gospodovim in rekel: "Gospod, pojdi od mene, ker sem grešen človek." Gospod pa mu je ljubeznjivo odgovoril: "Nikar se ne boj! Odslej boš ljudi lovil."

Kaj pa pomenijo te Gospodove besede? Pomenjajo bodoči poklic sv. Petra, poklic apostolski, v katerem je imel pridobivati ljudi za nebesa.

In Peter je to storil; oznanjal je Kristusov evangelij Judom in jih tisoče in tisoče spreobrnil; oznanjal ga je poganom, in jih tisoče pripeljal k Gospodu.

Toda, prijatelji, to pridobivanje ljudi za nebesa, ni bil samo poklic sv. Petra in ostalih apostolov, to je tudi naš poklic, to je tudi naša naloga. I mi moramo pridobivati ljudi za nebesa, i nam veljajo Gospodove besede: "Od sedaj boš ljudi lovil." Ljubezen do bližnjega nam nalaga to dolžnost, če vidimo, da se nahaja na slabih potih.

Kako pa moramo to storiti? Kako pridobiti človeka, ki je v zmoti, za nebesa?

Na to vam dam odgovor z današnjim premišljevanjem.

—o—

Bližnjega bomo pridobili za nebesa:

1. **Z močrim, previdnim poukom in opominom.**

Vsak človek ima kako napako, nikdo ni tako popoln, da ne bi storil tega ali onega greha. Vsaj še pravični sedemkrat na dan pade, pravi sv. pismo. In kaj je za človeka, ki je v zmoti, ki hodi po napačni poti, bolj koristno, kakor če ga pripeljemo zopet nazaj na pravo pot? Zato pa poučujmo svojega bližnjega, če vidimo, da je na slabi poti; storili mu bomo dobro delo. Vsaj pravi sv. apostol Jakob: "Bratje moji, če kdo izmed vas zaide od resnice, ki ga kdo nazaj vrne, vedi, da kdor grešnika nazaj vr-

ne od njegove krive poti, reši njegovo dušo smrti in pokrije obilo grehov" (5, 19—20).

Da bo imel naš pouk, naš opomin vspeh, je treba, da je ta opomin **previden**, to se pravi:

1. Opominjajmo ob **pravem času**. Ko bi kmet sejal pšenico, kadar bi divjala huda burja, bi zastonj sejal. In kdor bi opominjal in svaril človeka, kadar je v jezi ali kaki drugi strasti, sejal bi svoje besede takorekoč v vetru. Treba vedno počakati, da se človek pomiri. Kako previdno je ravnala v tem oziru pametna Abigail, Nabalova žena! Ko je njen mož v pijanosti zapodil prav surovo Davidove odposlance, mu ni ničesar takoj očitala; počakala je do drugega dne, da se je Nabal streznil. (I. Kralj. 25). Tako ravnajmo tudi mi; če je kdo pijan, če je jezen, če ga tlači kaka druga strast, počakajmo, da se iztremzi, počakajmo, da se pomiri; potem šele ga prijateljsko poučimo.

2. Opominjajmo na **pravem mestu**. Ne takoj javno, da bližnjega ne osramotimo, ko ga hočemo poučiti, posvariti. Postal bi morda še bolj trdovraten in zakrknjen. Odrešenik sam nas k temu opominja, ko pravi: "Ako greši tvoj brat zoper tebe, pojdi in ga posvari med seboj in njim samim!" (Mat. 18, 15). Še le, ko bi dal javno pohujšanje in bi zasebno svarilo ne pomagalo nič, grajaj, posvari ga javno. "Ako te ne poslušá," pravi Gospod, "vzemi s seboj še enega ali dva, da ostane vsa reč v ustih dveh ali treh prič. Ako jih pa ne poslušá, povej cerkvi. Če pa cerkve ne poslušá, naj ti bo kakor pogan ali cestninar." Zato je Kristus trgovce in prodajalce v templju javno grajal in jih z bičem izgnal; grajal jih je, ker so iz hiše Gospodove napravili razbojniško jamo. Zato je javno grajal farizeje radi njihove hinavščine, s katero so zapeljevali ljudi.

3. Opominjajmo z **ljubeznjivostjo**. "S kapljico medu," pravi sv. Frančišek Saleški, "se več muh vjame, kakor pa s sodom octa," to pomenja: Z ljubeznjivo, prijateljsko

besedo boste več ljudi pridobili, kakor pa z ostrimi besedami. Zato pravi sv. apostol Pavel: "Bratje! Če tudi človeka podere kaka pregreha, potem takega vi, ki ste duhovni, dvignite v duhu krotkosti" (Gal. 6, 1.)

Res da pogosto ljubeznjiva, mirna beseda ne zaleže, da je treba ostreje govoriti; zlasti če morajo opominjati in svariti predstojniki, stariši, naj to store, toda vedno v duhu ljubezni in potrpežljivosti.

II. Še veliko bolj kakor z besedo bomo pa pridobili bližnjega za nebesa z našim **dobrim zgledom**. Pregovor pravi: "Besede mičejo, zgledi pa vlečejo."

Ko bi kdo še tako lepo, še tako goreče učil, svaril in opominjal, bi bilo vse njegovo prizadevanje, ves njegov trud zastonj, ker ljudje gledajo bolj na naša dejanja, kakor pa na naše besede. Kaj pomaga, če učite stariši otroke moliti, sami pa nikdar k molitvi ne pokleknejo! Kaj pomaga, če oče in mati učita otroke, da naj se ljubijo med seboj, če je pa med njima samima vedni ravs in kavs, če otroci iz njunih ust ne slišijo drugega, ko zmerjanje in kletev? Kaj pomaga, če opominja oče sina, da naj bo trezen, da naj se varuje pijančevanja, če ga pa oče vedno vase vliva. Kaj pomaga materi, če opominja hčer, da naj bo varčna, če pa sama nima nikdar dovolj najdražjih oblek? Vsem tem veljajo Gospodove besede: "Kaj pa vidiš pazder v očesu svojega brata, bruna pa, ki je v tvojem očesu, ne opaziš? Ali kako moreš govoriti svojemu bratu: Brat, pusti, da ti izderem pazder iz tvojega očesa, sam pa ne vidiš bruna v svojem očesu?" (Luk. 6, 41, 42).

Zato pa, prijatelji, ne poučujmo in svarimo samo z besedo, ampak tudi z zgledom.

V gostilni je sedela večja družba, med njimi nekaj naprednjakov; pričeli so se norčevati iz vere in Boga. Vse je molčalo; končno je pa mala deklica vstala in rekla: "Tako se pa ne govori o ljubem Bogu!"

Kako krasen zgled za nas vse! Kolikokrat se nahajamo v kaki družbi,

kjer se norčujejo iz vere, iz Boga, a mi molčimo! Kako nas zgled te male deklice osramočuje?

Dajajte vedno dober zgled, mož ženi, stariši svojim otrokom! "Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in častijo vašega Očeta, ki je v nebesih" (Mat. 5, 16.)

Tako, prijatelji moji, pridobivajte ljudi za nebesa: s previdnim poučevanjem in opominjanjem, pa z dobrim zgledom. Delajte tako, in vedite, da ste vedno, kadar ste koga obrnili na pravo pot, storili veliko dobro delo, da ste si nabrali obilo zasluženja za nebesa. Opravili ste prav apostolsko delo, podobni ste Jezusu Kristusu, ki je prišel na svet iskat, kar je bilo izgubljenega. In Gospod, ki je obljubil, da bo poplačal kozarec mrzle vode, katero smo podali svojemu bližnjemu, poplačal vam bo veliko bolj, če boste rešili dušo svojega bližnjega. Amen.

—o—

PETA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

Če torej prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe: pusti tam svoj dar pred oltarjem in pojdi prej spraviti se s svojim bratom.

— — Mat. 5, 23, 24.

Kristus Gospod nam pove v današnjem evangeliju, kakšni moramo prihajati v hišo Gospodovo, k oltarju božjemu moramo prihajati s čistimi, odkritosrčnimi mislimi. Proti svojemu bližnjemu ne smemo imeti ničesar. "Če torej prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe: pusti tam svoj dar pred oltarjem in pojdi prej se spraviti se s svojim bratom."

Kristus Gospod govori tu o oltarju in o darovih, katere prinašamo k oltarju, zato hočemo tudi mi pri teh predmetih ostati in premišljevati: 1. — kaj je oltar in 2. — kake darove moramo prinašati.

—o—

I. — Kaj je oltar?

Oltar je kraj, je mesto daritve. Že v Stari Zavezi čitamo, da so pripravljali, stavili oltarje. Postavila sta si oltarje Kaj in Abel in na njih darovala svoje darove; postavil si je oltar po vesoljnem potopu Noe in daroval daritev; postavil si je oltar Abraham, da bi na njem daroval svojega sina Izaka.

Daritve Stare Zaveze so prenehale vsled daritve Kristusove na križu. Kristus sam se je daroval tu kot največjo, najsvetejšo daritev. S to daritvijo pa niso daritve prenehale; prenehala je sicer daritev Stare Zaveze, vršiti se je pa imela po celem svetu daritev Nove Zaveze.

Katera pa je ta daritev? Je to daritev, katero je daroval Jezus Kristus na križu, le s tem razločkom, da se sedaj opravlja na nekrvav način. Kristus Gospod jo je postavil pri zadnji večerji: to je daritev sv. maše. Postavil jo je pri zadnji večerji: vzel je kruh v svoje roke, ga blagoslovil in razlomil ter rekel: "Vzemite in jejte, to je moje Telo, ki bo za vas dano;" vzel je potem kelih z vinom: "Vzemite in pijte; to je moja Kri. To storite v moj spomin."

Postavljena je bila torej daritev sv. maše. In kjer je daritev, tam morajo biti oltarji.

Prvi oltar, na katerem je Jezus Kristus sam opravil to daritev, je bila miza, ob kateri so praznovali zadnjo večerjo. Apostoli so potem opravljali daritev sv. maše, kakor jim je ukazal Gospod: oltar jim je bila kaka miza v zasebni hiši — v Rimu je še sedaj ohranjena miza, na kateri je sv. Peter opravljal daritev sv. maše v hiši sv. Pudencija. Sedaj je vdolana v srebro in marmor. Ravno tako govori sv. Pavel v svojih listih o oltarjih. O sv. Matevžu je znano, da je bil prebden, ko je opravljal daritev sv. maše.

Ko so bili kristjani preganjani, opravljal je duhoven sv. mašo v katakombah, to je v podzemeljskih hodnikih; oltar mu je bil tu grob kakega svetega mučenika. V spomin

na to morajo biti še sedaj v vsakem oltarju, na katerem se služi sv. maša, ostanki, relikvije kakega svetnika. Vzidani so v marmornasto ploščo.

Ko je pa preganjanje kristjanov prenehalo, in ko so smeli kristjani javno, očitno opravljati svojo božjo službo, so pričeli zidati cerkve, in v cerkvah so si postavili oltarje, v pričetku so bili leseni, pozneje so jih klesali iz marmorja, niti z zlatom in srebrom niso varčevali, okrasili so oltar, kar so najbolj mogli, vsaj je oltar kraj, kjer se za nas daruje Jagnje Božje, Jezus Kristus.

To je torej oltar.

II. — Sedaj pa drugo vprašanje: **Kake darove pa prinesimo na oltar?**

Daritev sv. maše opravlja pri oltarju edinole duhoven; vi sami torej ne pristopate k oltarju, da bi na oltar prinesli svoje darove. Vendar pa lahko darujete Bogu marsikaj na duhoven način. In kaj? Označuje to sv. apostol Pavel v svojem listu do Rimljanov (12, 1): "Opominjam vas, bratje, po božjem usmiljenju: dajte svoja telesa Bogu v živ, svet, dopadljiv dar."

Na kak način pa morete Bogu darovati svoje telo v dar? Morda na ta način, kakor so je darovali mneniki? Ne, od nas tega Gospod ne zahteva; vsaj pravi apostol, da darujemo svoje telo v živ, a ne mrtev

dar. In darovali boste svoje telo Bogu, če 1. svoje telo krotite, da premagujete skušnjave in če 2. križe, ki nam jih Bog pošilja, voljno in potrpežljivo prenašate.

1. Če svoje telo krotite. Telo zahteva pogosto vse kaj drugega, ko naša duša. Telo zapeljuje strasti, in le težko se telo skušnjavam ustav-

UREDNIŠKI KOTIČEK.

Prostora je zmanjkalo, zato smo morali ženski korner za to števil. opustiti. Jih pride zato prihodnjič več na vrsto. Cvetje 5 in 6 št. v enem znesku smo razposlali. Kdor bi ga slučajno ne dobil, naj se oglasi mu bomo poslali drugo števil. Koledar se pripravlja. Ona društva ki hočejo kak svoj jubilej ali drugi slavnostni dan v njem ovekovečiti, naj pravočasno pošljejo svoje slike in podatke za kroniko.

Ija. Vleče človeka k nezmernosti, k jezi, k sovraštvi, k želji po maščevanju itd. Ne smemo se podati, moramo se zatajevati. To naše zatajevanje bo daritev. Zgled take daritve nam je dal sv. apostol Pavel. V svojem listu do Korinčanov piše (1., 9, 27): "Tarem svoje telo in ga imam kot sužnja ujetega, da ne bi bil, ko druge učim, sam zavržen."

Dan za dnevom se je apostol premagoval in zatajeval, ter tako Bogu prinašal daritev.

2. Darovali bomo Bogu svoje telo, če križe, ki nam jih pošilja, voljno prenašamo. "Kdor hoče priti za menoj, naj zadene svoj križ na svoje rame in hodi za menoj!" Tako govori Gospod — — — od nas zahteva daritev križa. Prinašajmo to daritev; Odrešeniku bo dopadljiva. Darujmo mu svoje telo, ne tako, da bi si z zatajevanjem izpodkopavali zdravje, ne tako, da bi je dobesedno križali — — tega Gospod od nas ne zahteva. Toda darovali je bomo, če bomo iz ljubezni do Boga zatajevali samega sebe in to, kar nas tlači, voljno prenašali.

To so darovi, katere, prijatelji moji, tudi vi lahko prinašate Odrešeniku na oltar: zatajevanje in potrpežljivost. Prinašajte te darove radi! Ko pridete v cerkev in vidite, da duhoven daruje najsvetejšo daritev, molite v duhu: "Gospod Jezus, darujem Ti samega sebe; vse svoje misli, vse svoje želje, vsa svoja dejanja; darujem Ti jih, kakor Ti hočeš, ne kakor jaz; darujem vse svoje križe in trpljenje, iz ljubezni do Tebe jih bom voljno in potrpežljivo prenašal." Prizadevajte si potem, da boste imeli čist namen, pa bo Bogu dopadljiva vaša daritev, kakor mu je bila dopadljiva daritev nedolžnega Abelna. Amen.

Rev. P. Evstahij:

Odločna devica.

Mladenič reče deklici:
"Ti moja boš, le moja!" — —
"Počasi, Janez! Vprašam te,
kedaj bo hiša tvoja?!"

"Ljubezen, to je glavna stvar,
vse drugo naj počaka!" — —
"Ne! Naprej priden gospodar!
In roka poštenjaka — — —"

"Sosedova mi rekla je,
da njo si davno snubil . . .
Popelji Mino pred oltar,
da boš v resnici — ljubil!"

"Že vidim, da ne maraš me,
zato si me oštela . . ." — —
Veselo je Antonija
Mariji hvalo pela . . .

Konrad Bolanden:

Šentjernejska noč.

Zgodovinski roman.

Prosto preložil:

Rev. J. C. Smoley.

"Jaz sem popolnoma vašega mnenja, prijatelj!" obrnil se je baron Dubourg k Montlucu z mirnostjo in hladnokrvnostjo, kakor da bi oba dva sedela na varnem na svojih gradovih. "Pravica je bila kruljeva in hroma, vodstvo države pa je bilo slepo. Oduščali in prizanašali so ljudem, kojih blazna načela so bila za državo bolj pogubna kakor najhujša kuga. Sedaj trpi Francija, kar je zakrivila po krivičnosti proti sami sebi."

"Popolnoma resnično, — za papistovsko Francijo smo mi vojna in kuga!" zatrjeval je Jeremija Makabejec. "Vojna in kuga smo, in bomo tako dolgo, dokler ne bo padel zadnji Amalečan pod ostrino našega meča."

"Ne veseli se prezgodaj, ničvrednež!" zavpil je Montluc razjarjen. "Francija se bo probudila, — končno probudila, Francosko ljudstvo se bo dvignilo in popravilo, kar je zakrivila zanikarna vlada. Ljudstvo bo poklicalo k obračunu sovražnike in izdajalce domovine, morilce svojih duhovnov, oskrunjevavce svojih cerkva in svetišč, morilce nedolžnih in neoboroženih, ljudstvo ne bo mirovalo, dokler ne bo zatrlo vse hudičeve zalege."

Kakor da bi padla iskrica v sod smodnika, tako so vplivale ostre Montlucove besede na itak že dovolj razjarjene Hugenote. Pričeli so divje vpiti. Dvigali so svoje orožje in bi bili plemenitaša gotovo na mestu pobili, ko bi ne bil Jeremija Makabejec tega zabranil. Tak vpliv je imel predikant na podivjano tolpo, da je en sam mahljaj z roko pomiril divjake.

"Čemu pa divjate, moji bratje?"

je zavpil: "Zahvalite Boga, da nam je po ustih tega Jebusejca razodel, kaj nameravajo papisti proti nam. Ne bodo mirovali, dokler ne bodo vsi izvoljenci božji pokončani? Počasi, počasi, vi morilski Filistejci, le počasi! Gospod vas je izročil v naše roke, in zato vas bo Izrael tepel, dokler ne boste popolnoma uničeni. Na dan velike bitke zaklical bo Jozua Beza: — — Obstoj solnce, in stoj mirno, dokler ne bo sežgan zadnji menih v zadnjem samostanu, — — dokler ne bo pokopan zadnji malikovalec pod razvalinami zadnjega malikovalskega svetišča!"

Svečano je govoril Jeremija te besede z proti nebu povzdignjenimi očmi, kakor nekako prorokovanje.

"Da bi se zadušil ob tvojem nesramnem govoru, ničvredni lopov!" vzkliknil je Montluc.

Grozna jeza je pograbila predikanta; Montluc si je drznil imenovati ga lopova v trenutku, ko se je predstavljal svojim zvesto ga poslušajočim Hugenotom kot božjega proroka.

"Guel, kaznuj, ker je sramotil zapupnega prijatelja Gospodovega!"

Guel je položil puščico s hostijami na tla, zavihal rokave desne roke in se bližal baronu, da bi ga udaril s pestjo v obraz. Toda Montluc, silen, močan mož v svojih najboljših letih, ni bil nikakor pri volji, da bo udarec, ki mu ga je Guel namenil, potrpežljivo sprejel kakor sivolasi opat. Zgodilo se je nekaj, česar Kalvinec ni pričakoval. Ker je imel roki na hrbtu zvezani, rabil je Montluc svoji nogi. Ko je bil Guel komaj še dva koraka od njega oddaljen skočil je Montluc naglo proti njemu in ga pahnil z vso silo v

prsi. Guel se je zvalil na hrbet, curkoma se je vtila kri iz njegovih ust.

Okoli stoječi Hugenoti so bili vsled nepričakovanega dogodka popolnoma osupli in iznenadeni, pa samo za trenutek. Peneči se od jeze, srda drhteči so se vrgli na barona in ju razsekali z meči na drobne kosce. Kri in razsekana trupla baronov so le še bolj razvnela divjanje in besnost fanatikov. Rjovel so jeze, kakor krvoločni tigri in se vrgli na menihe, ki so pod neštevilnimi udarci in bodljaji izdihnilli svoje Bogu vdane duše.

Hugenoti so še divjali z meči in sekirami, ko je grozno pokanje in prasketanje pretreslo zrak. Ropotu je sledil zamolkel hrušč, velikansk ogenj se je pričel dvigati za samostanom.

"Že zopet niso mogli čakati!" rekel je Jeremija z nevoljnim pogledom na ogenj.

Nekaj ropoželjnih Hugenotov je preiskovalo gospodarska poslopja, in pri tem so zažgali snope in seno na skednju. Ogenj se je po malem širil na skednju, iz vseh lukenj in špranj je silil dim, ki je postajal vedno bolj gost in črn. Naenkrat je zletela streha v zrak, visok plamen se je dvigal proti nebu, silen veter je ogenj še bolj razvnel. Ognjene iskre so letele na cerkveno in samostansko streho, ni bilo dolgo, pa je bilo vse v ognju.

"Naprej!" ukazal je Makabejec. "Malikovalce k malikom, — — zažgite gromiada!"

Mrtva trupla so pometali na gromado. Ogenj je še bolj vzplamtel.

Hugenoti so stali okoli goreče gromade, strašne postave v dimu, grozni so bili videti njihovi spačeni

obrazi. — Zopet je bil slišati ukazujoči glas predikantov. Prišel je prepevati psalm, katerega neokreten, okoren, mrkel napev je popolnoma soglašal s podivjanostjo in naravo pevcev. Naposled je pregnala neznosna vročina in padajoče iskre morilce iz samostanskega dvorišča. Zbrali so se na mestu, kamor so znosili svoj plen. Tam je ležal Guel, boreč se s smrtjo.

"Svoj tek je dokončal, dobri boj izvojeval!" rekel je Jeremija Makabejec s svečanim predikantskim glasom. "Od večnosti že je bil določen, da na tem mestu umrje. Bil je vsled svoje srčnosti in svojega junaštva zgled Izraelu pri pokončevanju papistov. Poklican je k nebeski gostiji Jagnjeta! Tam naj se veseli in raduje na veke!"

Hladnokrvno, molče so stali Hugenoti okoli umirajočega; kajti prepovedana je bila vsaka človeška občutnost napram božji preodločbi.

"Kdo pa prihaja tu?" vzkliknil je nek Hugenot. "Glej, glej, admiralov poročnik!"

Razgret od nagle ježe in napeto pričakujoč, kaj se godi, pridirjal je markez k tolpi. Spoštljivo so pozdravili fanatiki moža, ki je imel tako ozke stike s Coligny-jem, katerega so naravnost oboževali.

"Kje imate barona Dubourga?" vprašal je Riviere in ustavil penečega se konja.

"Ta malikovalski Amalečan, po katerem vprašujete, se je predrznil, da je sramotil Izrael," odgovoril je Jeremija Makabejec. "Govoril je kakor Kore, Datan, in Abiron, oni brezbožni uporniki zoper Mojzesa in Arona, katere je radi tega požrla zemlja in pokončal ogenj!"

"Nikakih ovinkov, predikant!" prekinil ga je Riviere. "Kratek odgovor hočem, — kje je baron Dubourg?"

"Kratek odgovor zahtevate?" odvrnil je Makabejec, kojega ponos je bil užaljen vsled ostrega glasu plemičevega. "Tu imate odgovor: — v onih plamenih se cvari njegovo truplo, — v peklenskem

ognju pa se peče njegova prokleta duša!"

Kletvica mu je silila iz ust, a je ni izrekel. Povesil je oči, ki so jeze žarele, da ne bi izdal prežečim Hugenotom svojega mišljenja, katero je misli, da mora pred njimi še nekoliko časa prikrivati. Molče je sedel na konju, da bi se pomiril; protestantje so pa napeto čakali, kako vest jim je prinesel.

"Na povelje admiralovo" rekel je poročnik s strogim glasom, "morate se nemudoma vrniti v postojanke, katere ste zapustili minulo noč!"

Po teh besedah je obrnil svojega rujavca in jezdil proč.

B I T K A.

Coligny je zavzel v kratkih presledkih vse trdnjave v okolici Poitiers. Prišel je s pripravami za naskok te tako važne trdnjave. Kakor smo omenili že zgoraj, bil je Poitiers glede velikosti in pomena drugo mesto v Franciji. Zavzetje te trdnjave bi bilo za protestante velika opora, za njihovo stvar velikanski razcvit. Kralj in njegovi svetovalci so to dobro vedeli. Ker so bili preslabi, da bi se merili z veliko in hrabro sovražnikovo armado na prostem polju, poverili so mladem junaku Henriku Lotariškemu obrambo trdnjave Poitiers. Tega je jako veselilo, da more služiti na ta način domovini; upal je, da si bo pridobil novih kavorik. Nevenljiv venec spletel si je njegov oče z obrambo trdnjave Metz. — njemu se je nudila sedaj priložnost, da sledi očetu po njegovi poti.

25. julija 1569 napadel je admiral Coligny predmestje Sv. Lazarja. Predmestje ni imelo nikakih utrd, vsa posadka je štela samo štiri sto mož. Po triurnem boju zavzeli so protestantje predmestje. Tu je pridrl Balafre iz trdnjave, pregnal sovražnika in dal zažgati vse hiše, da bi jih oblegovalci ne mogli rabiti v svoje varstvo. Izpade je ponavljal dan za dnevom; bili so silni in dokaj krvavi. Orjaško postavjo vojvo-

de je bilo vedno videti v prvih vrstah, kjer je smrt najbolj divjala. Ni se brigal za lastno varnost, dehtel je po krvi sovražnikov, gledal je le, da bi jih mogel kar največ s svojo lastno roko pobiti. Zgled drznega voditelja je navduševal ostale plemiče; godili so se pravi čudeži hrabrosti. — Pa tudi Hugenoti so se hrabro bojevali. Coligny je ponavljal brezkoristne napade, pri katerih je izgubil nebroj svojih najboljših vojakov. Končno je uvidel, da mu nikakor ni mogoče, da bi zavzel trdnjavo z naskokom. Sklenil je torej, da bo trdnjavo s pravilno blokado izstradal. Toda ta načrt se je zopet izjalovil v odredbah Lotariškega vojvode, ki ni bil samo junak v orožju, ampak tudi junak v samozatajevanju. Ukazal je namreč, da se treba glede življenskih potrebščin omejiti do skrajnosti. Sam je izpolnjeval ta ukaz najstrožje, s svojo zmernostjo in zatajevanjem je bil vsem v zgled. Vsakdo je prostovoljno posnemal njegov zgled. Šteli so si v ponos, da lahko posnemajo svojega voditelja, ako ne v junaških delih, vsaj v postu in zatajevanju. Splošen post je nevarnost vsaj za dalj časa odbil. Zastonj je čakal Coligny na svojo močno zaveznico, na lakoto.

Med tem pa je topništvo, ki je bilo v onih časih še slabotno uspelo, prestrelilo zid, ki je bil zgrajen le proti stenolomu in ovnom. Coligny je bil prepričan, da se mu bo posrečilo prodreti v mesto skozi to odprtino. Zaukazal je splošni naskok. Vsa njegova armada je imela naskočiti Poitiers naenkrat. Dal je zgraditi dva mostova preko reke, za peštvo in konjico. Mostovi so počivali na velikih praznih sodih, ki so bili zvezani mej seboj z vrvmi, po sodih so bili položeni tramovi in mostnice. Balafre je sprevidel grozečo nevarnost in premišljeval, kako bi mogel uničiti osodepolne mostove. Dvema dobrima plavacema in potapljačema je ukazal, da sta v noči na raznih mestih prerezala vrvi.

(Dalje prihodnjic.)

R A Z N O .

I. Kratki dopisi.

Pošiljam naročnino onih, ki so se na novo naročili. Trinajst družin je na novo odprlo vrata, da sprejme svojo brezjansko Mater, ki je letos prišla obiskat svoje otroke v Ameriko. Upam, da se bo njih število še pomnožilo. Slab otrok bi bil, ki bi jo odslovil, ko poteka na njegova vrata. Tako so delali Judje ono prvo sv. noč, pa so za to prejeli tudi svoje plačilo. Čudeže so gledali na lastne oči, pa niso verjeli, da je Jezus Sin božji, ker jih je Bog s slepoto udaril.

Katarina Šercelj,

Cleveland, O. zastopnica.

Gospod urednik! — Da boste spoznali, kako prosveto širi mej našim ljudstvom Prosveta, naj Vam služijo sledeči moji doživljaji na agitacijskih potih za katoliško časopisje. Največ mi jih pravi, da ne znajo brati, zato ne naročajo nikakih časopisov. Drugi mi pravi, da samo resnico bere, in resnico oznanja po Ameriki samo Prosveta. Če mu pravim, da je na vsaki strani Ave Marije več resnice, kot vseh dosedanjih letnikih Prosvete, mi odvrne, da je vse kar pri naša Ave Marija le čenčarija, za katero nima denarja. Zopet drugi mi pravi: Kristus ni nikoli umrl in nikoli v nebesa šel. Jaz imam take bukvice, kjer je to črno na belem. Ako mu pravim, da je krivi prerok, ki mu bo že Bog zavezal bogokletna usta, mi odgovori: Boga ni, enkrat je bil, zdaj ga pa ni več, je šel v "penzjon." Kvant o Materi božji, ki sem jih slišal, si pa sploh ne upam zapisati. To so tisti, ki niso proti veri.

Agitator.

Pošiljam Vam \$3 v podporo listu. Častitam Vam v Vaši dobri in blagi ideji, da ste poslali Ave Marijo brezplačno tudi drugim našim rojakom, kateri tega Marijinega lista doslej še niso imeli, ali ga celo po strani gledali. Dal Bog, da bi vsem takim rojakom znova posijalo solnce Materine ljubezni, ki jim je v starem kraju tako ljubko sijalo, jih ogrelo in dvignilo, da bi se vrnili nazaj v Očetovo hišo, da njih duše z zgubljenim sinom ob koritih ščetinarjev lakote konca ne vzamejo.

Mihael F. Kobal, La Salle, Ill.

Hudo mi je, ker Vam ne morem veliko pomagati pri razširjanju Vaših prekrasnih listov. Kar dolg čas mi je od ene do druge številke, dasi jih prav redno dobivam. Kar bom mogla, vedela in znala, bom storila zanje. Zaenkrat Vam pošljem \$1 v podporo, kadar mi bo količkaj mogoče bom še kaj poslala.

Barbara Kočevar, New Castle, Colo.

Meni list Ave Maria služi za božjo pot. Kadar sem žalostna, ali v kakih stiskah, vzamem eno številko v roke, se zagledam v milo obličje moje brezjanske Mater. Vsi spomini na nekdanje dni, ko sem romala k njej, mi na novo ožive. Zdi se mi, kakor bi v resnici klečala pred njo. Ko se zbudim iz svoje zamiš-

ljenosti, se čutim potolaženo in potrjeno v veri svoje matere. Sprejmite \$0.50 v podporo. Kar morem rada dam.

Naročnica.

Nemila smrt je iztrgala iz naše srede eno naših najboljših družic, vzorno gospodinjo, zlato mater Mrs. Nežiko Legat. Zdravnik ji je položil novega baby-ja v naročje, a ga je v naslednji noči v nebesa odnesla. Še živa mi je dala \$0.50 za šmarniški oltar, kar Vam tu pošiljam. Priporočam jo vsem materam v molitev.

Mary Jahn, St. Joseph, Minn.

Častiti g. urednik. Dobila sem poslane tri številke majniške izdaje. Kako sem jih bila vesela, ker so v tako lepi barvi tiskane. Potem pa ti podučljivi članki, ki jih pišete. Prepričana sem, da so že marsikateremu privabili solze v oči. Bog Vam daj na Marijino priprošnjo ljubo zdravje, da bi mogli še dolgo let spodbujati naše tukajšne rojake k ljubezni do Marije.

Agneza Markovich, San Francisco, Cal.

II. Zahvale.

Zahvaljujem se prečisti Devici Mariji za večkrat uslišane prošnje. Prilagam za razširjanje njene slave po Ave Mariji \$2.50.

Margareta Bukovatz, E. Helena, Mont.

Prisrčna hvala prebl. Devici Mariji, ker me je v mojih stiskah in težavah že večkrat uslišala, ko sem z zaupanjem k njej pribežala.

Mary Jazbec, New York, N. Y.

Moja triletna hčerka je hudo obolela. En teden se je borila za življenje in smrt. Zdravila ji niso nič pomagala. V tem obupnem stanju sem se 9. maja vrgla pred Marijin šmarniški oltarček, na katerem je gorela lučica. S skalnato trdnim zaupanjem sem prosila Njo, ki je zdravje bolnikov, naj mi reši ljubega otroka iz objema smrti. Bila sem uslišana. Prepričana sem, da samo po Mariji. Iz hvaležnosti pošiljam \$1.00 v procvit Marijinega lista.

Ivana Zupančič, Cleveland, O.

Naš mali je bil bolan. Obljubil sem eno sv. mašo v pomoč dušam v vicah, če ozdravi. Ker me je ljubi Bog uslišal, se čutim dolžnega svojo obljubo spolniti, kar iz srca rad storim. Naj se obenem zahvalim še, ker mi je tudi drugi otrok ozdravel, ko sem ga v bolezní vedno usmiljenemu Srcu Jezusovemu priporočal.

Joseph Adamič, Burton, O.

Srčna zahvala Mariji Pomočnici in presv. Srcu Jezusovemu za uslišane prošnje. Naj bi se me še nadalje milostno spomnila, kadar bom v kakih stiskah. V zahvalo in priporočilo pošljem mali dar v podporo listu.

Terezija Fear, Pueblo, Colo.

Tisočera hvala in zahvala presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu za ljubo zdravje.

B. O. Kansas.

Ker mi je Marija v bolezní mojega sina milostno pomagala s svojo mogočno

priprošnjo, da je zopet ozdravel, se tem potom prav prisrčno zahvalim, ter darujem v podporo lista 50c.

John Knavs, Gilbert, Minn.

III. Priporočila v molitev.

V težkih družinskih razmerah se rada obračam na Marijo Mater sedmerih bolečin. To me tolaži in krepi. Tudi zdaj me teže družinski križi. Storila sem isto. K Žalostni Materi sem se zatekla. Prosim še druge matere, da bi se me v svojih molitvah spomnile. Tudi jaz jih bom rada podpirala z molitvijo, ko bodo one v kakih stiskah. Priloženi \$1 je za list.

Mary Žerovnik, Cleveland, O.

Pošiljam Vam \$1 za Ave Marijo in se priporočam v molitev za zdravje.

N. N. Moon Run, Pa.

V molitev priporočamo dobro katoliško ženo Mrs. Ano Cesar, San Francisco, Calif. Letošnjega marca jo je zadel mrtvoud na levo roko in nogo, da si ne more nič pomagati. Kak udarec je to za njo in družino, si lahko mislite. Zato jo zlasti društvencam Materinega društva prav toplo priporočam, da bi se je spominjale. Ji bo v veliko tolažbo in če je volja božja tudi zboljšanje njenega mučnega položaja.

Helena Patnik, San Francisco, Calif.

DAROVI OD 15. DO 31. MAJA.

Po \$3.00 so darovali:

Maria Dremshak, Carnell, Wis.; Ven. Br. Thomas, Beaty, Pa.; M. F. Kobal, La Salle, Ill.

Po \$2.00:

Helen Moren, Gilbert, Minn.; Mike Papež, Joliet, Ill. v zahvalo za uslišano prošnjo; Neimenovana, Redore, Minn.; Mrs. Vincent Komp, La Salle, Ill.; Fr. Rus, Cleveland, O.; Nick Siméc, ml., Chicago, Ill.; Frank Sajovic, Cleveland, O.; Maria Karlin, Southview, Pa.

Po \$1.50:

J. Golobič, Pittsburgh, Pa.

Po \$1.25:

Mrs. U. Taucher, Rock Springs, Wyo.

Po \$1.00:

Mary Lavš, Broundale, Pa.; Marjeta Svete, Forest City, Pa.; Frances Ambro, East Helena, Mont.; M. Zevnik, St. Clair, Pa.; Rose Krashovech, Berkeley, Cal.; Mary Gostič, New York City; Mrs. M. Bevc, Canonsburg, Pa.; B. Kochevar, New Castle, Colo.; Maria Grahek, Ely, Minn.; Neimenovana, Moon Run, Pa. Se priporoča v molitev za zdravje; Katie Ropert, Cleveland, O.; Neimenovana, Bridgeport, O.; Anna Legan, Lansing, Ohio.

Po 75c.: Mrs. Agnes Ogrinc, New York City.

Po 50c.: A. Požun, Johnstown, Pa.; Joe Godec, Pueblo, Colo.; Joe Choholič, Pittsburgh, Pa.; Polona Guzel, Cuddy, Pa.; John Vesel, La Salle, Ill.

Po 25c.: Mary Flachs, Greaney, Minn.